

დამტკიცებულია
ა(ა)იპ ღირსი მამა გიორგი მთაწმინდელის გორის სკოლა-გიმნაზიის
რექტორის 2025 წლის 12 დეკემბრის #03/52 ბრძანებით

ა(ა)იპ ღირსი მამა გიორგი მთაწმინდელის გორის სკოლა-გიმნაზიის
სასწავლო ლაბორატორიებით სარგებლობის
წესი

მუხლი 1. ზოგადი დებულება

1. ეს წესი არეგულირებს ა(ა)იპ ღირსი მამა გიორგი მთაწმინდელის გორის სკოლა-გიმნაზიაში (შემდეგში სკოლა-გიმნაზია) არსებული სასწავლო ლაბორატორიებით (შემდგომში ლაბორატორიები) სარგებლობის წესს;
2. ლაბორატორიები ხელს უწყობენ სკოლა-გიმნაზიაში საგაკვეთილო პროცესის საინტერესოდ ორგანიზებას, ქმნიან პოზიტიურ სასწავლო გარემოს და ამაღლებენ მოსწავლეთა ინტერესს ტექნოლოგიებისა და საბუნებისმეტყველო საგნების მიმართ.

მუხლი 2. სკოლა-გიმნაზიის ლაბორატორიები

1. სკოლა-გიმნაზიაში ფუნქციონირებს ორი ლაბორატორია:
 - ა) საბუნებისმეტყველო (ქიმია, ფიზიკა, ბიოლოგია) ლაბორატორია,
 - ბ) კომპიუტერული ტექნოლოგიების ლაბორატორია;
2. სკოლა-გიმნაზიის ლაბორატორიებით სარგებლობა თანაბრად უნდა იყოს ხელმისაწვდომი როგორც მოსწავლეებისთვის, ასევე მასწავლებლებისთვის.

მუხლი 3. საბუნებისმეტყველო ლაბორატორია

1. საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიით სარგებლობის მიზანია შესაბამისი აღჭურვილობის გამოყენებით სასწავლო პროცესის ეფექტურად წარმართვის უზრუნველყოფა;
2. ლაბორატორია ხელს უწყობს მოსწავლეებს ჩამოუყალიბდეთ ღრმა და მდგრადი ინტერესი სამყაროში მიმდინარე მოვლენების შესახებ;
3. ლაბორატორიაში მოსწავლეები ექსპერიმენტის მეთოდის გამოყენებით სწავლობენ ახალ მასალას;
4. ლაბორატორიული სამუშაოების, ცდების, კვლევების ჩატარებისას მოსწავლეები აუმჯობესებენ და იძენენ უნარებს კვლევით და საპროექტო საქმიანობისათვის, ეუფლებიან საჭირო ინფორმაციის მოძიების მეთოდებს. ამავდროულად, ვითარდება არა მხოლოდ შემეცნებითი ინტერესი საგნის მიმართ, ვითარდება შემოქმედებითი შესაძლებლობები, ყალიბდება სწავლისადმი დადებითი დამოკიდებულება, სურვილი, წინასწარ მოემზადოს უწყვეტი განათლებისთვის და პროფესიის შეგნებული არჩევისთვის;
5. სკოლა-გიმნაზიის საბუნებისმეტყველო მეცნიერებების ლაბორატორია აღჭურვილია სათანადო ტექნიკური მოწყობილობებით, თვალსაჩინოებებითა და ვირტუალური ლაბორატორიით.

მუხლი 4. საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიაში უსაფრთხო მუშაობის წესები

1. მოსწავლეს საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიაში მუშაობის დროს უნდა ეცვას სპეცტანსაცმელი (ხალათი);
2. დაუშვებელია ლაბორატორიაში მოსწავლეების მუშაობა მასწავლებლის ან ლაბორანტის ზედამხედველობის გარეშე;
3. აუცილებელია მოსწავლეებისათვის ლაბორატორიაში მუშაობის წესების გაცნობა და მხოლოდ ამის შემდეგ დაშვება სამუშაოდ;

4. ლაბორატორიაში უნდა იყოს დაცული სისუფთავე, მუშაობის დროს კი წესრიგი და სიწყნარე;
5. ლაბორატორიაში აკრძალულია:
 - ა) წყლის დალევა ქიმიური ჭიქიდან,
 - ბ) საკვების მიღება,
 - გ) ნივთიერებებისათვის გემოს გასინჯვა,
 - დ) ნივთიერებათა დაუკითხავად, პირდაპირ დაყნოსვა,
 - ე) ხსნარების შენჯღრევისას ჭურჭლის თითით დაცობა,
 - ვ) თავლია ჭურჭელში, ნივთიერებათა გაცხელებისას, ჭურჭელში ზემოდან ჩახედვა,
 - ზ) აირთა გამოყოფით მიმდინარე ცდებში გაზგამყვანი მილის ბოლოს მიმართვა საკუთარი თავისკენ ან სხვისკენ,
 - თ) კონცენტრირებული ტუტეების, მჟავების, მომწამლავი ნივთიერებების ხსნარების,
 - ი) ადვილად აალებადი ნივთიერებების ნარჩენების ნიჟარაში გადაღვრა – ისინი ამისთვის სპეციალურად გამოყოფილ ჭურჭელში უნდა შეგროვდეს,
 - კ) აქროლად, მომწამლელ ნივთიერებებთან (ქლორი, ამონიაკი, გოგირდწყალბადი, გოგირდის ორჟანგი და სხვა) მუშაობა გამწოვი კარადის გარეშე,
 - ლ) აქროლადი და ჰაერთან ფეთქებადსაშიში ნარევის წარმოქმნის უნარის მქონე აირებთან (წყალბადი, მეთანი, აცეტილენი და სხვა) ღია ცეცხლის, ან ღია სპირალიან გამაცხელებელ ხელსაწყოებთან უშუალო სიახლოვეს მუშაობა,
 - მ) აზბესტის შემცველი ბადის, ფირფიტის, ან ქსოვილის გამოყენება,
 - ნ) ნივთიერებათა პირით ამოწოვა - ამისთვის პიპეტს რეზინის მსხალი უნდა მოერგოს,
6. რეაქტივებთან მუშაობა:
 - ა) რეაქტივები და მათი ხსნარები ინახება თავდახურულ ჭურჭელში,
 - ბ) რეაქტივების ჭურჭელზე უნდა იყოს მითითებული (ეტიკეტით, ან მინაზე საწერი საშუალებით), ნივთიერების სახელწოდება (ფორმულა), ხსნარის შემთხვევაში – კონცენტრაცია, ცეცხლსაშიშობა, ფეთქებადსაშიშობა და მომწამლელობა.
7. ცდების დამთავრების შემდეგ, გამოყენებული ჭურჭელი კარგად უნდა გაირეცხოს;
8. ელექტრო ხელსაწყოებთან მუშაობა:
 - ა) ელექტროხელსაწყო უნდა იყოს დამიწებული,
 - ბ) მომუშავე გამახურებელი ხელსაწყოები არ უნდა დარჩეს უყურადღებოდ;
 - გ) ელექტროხელსაწყოსთან უშუალო სიახლოვეს არ უნდა მოვათავსოთ წვის უნარის მქონე საგნები,
 - დ) ელექტროხელსაწყოთა სადენები არ უნდა იყოს გაშიშვლებული.

მუხლი 5. პირველადი დახმარება ლაბორატორიაში:

1. კანის მინით გაჭრისას ჭრილობა უნდა გასუფთავდეს წვრილი ნატეხებისა და ჭუჭყისაგან, შემდეგ ჩამოიბანოს 3%-იანი წყალბადის ზეჟანგის ხსნარით, წაისვას ბეტადინის ხსნარი და

შეიხვიოს. სერიოზული ჭრილობის დროს უნდა დაედოს ლახტი სისხლის შესაკავებლად და მიემართოს ექიმს;

2. მჟავებით დაწვის შემთხვევაში დაზიანებული ადგილი უნდა ჩამოიბანოს დიდი ოდენობა წყლით, შემდეგ გადაივლოს სასმელი სოდის ხსნარი და დაიდოს სოდის ხსნარის საფენები;
3. ტუტეებით დაწვის შემთხვევაში დაზიანებული ადგილი უნდა ჩამოიბანოს დიდი რაოდენობის წყლით, შემდეგ დამუშავდეს ბორის მჟავას ხსნარით (შეიძლება 3-5%-იანი ძმარმჟავაც), დაიდოს ბორის მჟავას საფენები;
4. ტუტის ან მჟავას თვალში მოხვედრისას, თვალი უნდა მოიბანოს უხვი წყლის ჭავლით, შემდეგ სამედიცინო პიპეტით ჩაეწვეთოს 1 წვეთი ნოვოკაინის ხსნარი და ამის შემდეგ საჭიროა ექიმის დახმარება;
5. ელექტრობით გამოწვეული დამწვრობისას, დაზიანებული ადგილი უნდა დამუშავდეს დამწვრობის საწინააღმდეგო მალამოთი;
6. პირველადი დახმარებისთვის საჭირო მედიკამენტები:
 - ა) ბორის მჟავა (2%-იანი),
 - ბ) ბეტადინის ხსნარი,
 - გ) ნატრიუმის ჰიდროკარბონატის ხსნარი (3%-იანი),
 - დ) წყალბადის ზეჟანგის ხსნარი (3%-იანი),
 - ე) ეთილის სპირტი (96%-იანი),
 - ვ) ნიშადურის სპირტი (10%-იანი),
 - ზ) ბამბა,
 - თ) ბინტი,
 - ი) დამწვრობის მალამო,
 - კ) ბაქტერიციდული და დასაკრავი სალბუნი,
 - ლ) ნოვოკაინის 1%-იანი სტერილური ხსნარი.

მუხლი 6. კომპიუტერული ტექნოლოგიების ლაბორატორია

1. კომპიუტერული ტექნოლოგიების ლაბორატორია აღჭურვილია თანამედროვე კომპიუტერული და ქსელური მოწყობილობებით და გამიზნულია სასწავლო პროცესში მოსწავლეებისთვის თეორიული ცოდნის მიღებისა და პრაქტიკული უნარ-ჩვევების განვითარებისთვის. ასევე, ლაბორატორია მასწავლებლებს ეხმარება მათი საქმიანობის ეფექტურად წარმართვისთვის;
2. ლაბორატორია გამიზნულია საგაკვეთილო, სადემონსტრაციო და კვლევითი მუშაობისთვის;
3. ლაბორატორიაში დაშვებულია:
 - ა) ტექსტის შეყვანა და რედაქტირება,
 - ბ) ინტერნეტით სარგებლობა მასალების მოსაძიებლად,
 - გ) ელექტრონული ფოსტით სარგებლობა,
 - დ) სკოლა-გიმნაზიის ვებგვერდით სარგებლობა;

4. კომპიუტერთან მუშაობისას აკრძალულია:

- ა) კომპიუტერში რაიმე პროგრამული ფაილის ჩაწერა ან წაშლა,
- ბ) კომპიუტერის გამოყენება თამაშებისა და სხვა გართობისათვის,
- გ) კომპიუტერის გაუმართავად მუშაობისას ხარვეზის თვითნებური გასწორება,
- დ) მუშაობის დასრულების შემდეგ კომპიუტერული ტექნიკის ჩართულ მდგომარეობაში დატოვება.

მუხლი 7. ინფორმაციული უზრუნველყოფის დაცვის მექანიზმები

- 1. ლაბორატორიაში არსებულ ყველა კომპიუტერს/კომპიუტერულ მოწყობილობას გააჩნია ანტივირუსული პროგრამა;
- 2. კომპიუტერებში გამოყენებული პროგრამული უზრუნველყოფის განახლება ხორციელდება საჭიროებისამებრ;
- 3. ლაბორატორიის კომპიუტერული მოწყობილობებით ინფორმაციის გავრცელება დასაშვებია სკოლა-გიმნაზიის პერსონალურ მონაცემთა დაცვის პოლიტიკის შესაბამისად.

მუხლი 8. ლაბორატორიების ხელმძღვანელობა

- 1. საბუნებისმეტყველო ლაბორატორიას ხელმძღვანელობს საბუნებისმეტყველო მეცნიერების კათედრის თავმჯდომარე, ხოლო კომპიუტერული ტექნოლოგიების ლაბორატორიას - კომპიუტერული ტექნოლოგიების მასწავლებელი.
- 2. ლაბორატორიის ხელმძღვანელის ფუნქციებია:
 - ა) უზრუნველყოს ლაბორატორიის მოვლა-პატრონობა და დაიცვას უსაფრთხოების წესები,
 - ბ) დაეხმაროს მასწავლებლებს საგაკვეთილო პროცესში ლაბორატორიული სამუშაოების წარმოებაში,
 - გ) დაეხმაროს მასწავლებლებს სასწავლო პროცესში ვირტუალური ლაბორატორიის გამოყენებაში,
 - დ) მასწავლებლებთან შეთანხმებით შეადგინოს ლაბორატორიაში მუშაობის გრაფიკი,
 - ე) გააცნოს წინამდებარე წესი ლაბორატორიის თითოეულ მომხმარებელს.

მუხლი 9. მოსწავლის/მასწავლებლის პასუხისმგებლობა

- 1. მოსწავლე/მასწავლებელი ვალდებულია დაიცვას ლაბორატორიით სარგებლობის წესები;
- 2. უსაფრთხოების წესების დარღვევისთვის მოსწავლე/მასწავლებელს შეიძლება დაეკისროს სკოლა-გიმნაზიის შინაგანაწესით განსაზღვრული დისციპლინური პასუხისმგებლობა.

მუხლი 10. ლაბორატორიით სარგებლობის წესის მიღება და მასში ცვლილებების შეტანა

- 1. სკოლა-გიმნაზიის ლაბორატორიებით სარგებლობის წესი მტკიცდება სკოლა-გიმნაზიის რექტორის ინდივიდუალურ-სამართლებრივი აქტით;
- 2. სკოლა-გიმნაზიის ლაბორატორიებით სარგებლობის წესის მიღება, გაუქმება, მასში ცვლილებების შეტანა ხორციელდება ამ მუხლის პირველ პუნქტში მითითებული წესით.